

1. Op wie lijkt jij het meest?

Als je nou het Kerstverhaal leest, over Jozef en Maria, over het Kindje Jezus en de herders en de wijzen uit het oosten, op wie lijkt jij dan eigenlijk het meest? Momenteel gaat er een test rond op internet, met die vraag. Ik zou me kunnen voorstellen dat je zegt: 'Ja, zo'n wijze uit het oosten, dat ben ik niet.' Ook al kom je misschien wel uit het oosten, uit Twente of de Achterhoek, of uit Duitsland of uit het Verre Oosten, meestal zeg je niet van jezelf dat je een wijze bent. En Maria, die heeft wel een héél bijzondere, unieke taak gekregen. Jezelf met haar vergelijken, dat doe je misschien ook niet zo snel. En Jozef? Jozef komt al wat dichterbij ons, als gewone mensen.

Maar misschien zijn het vooral die herders, die dichtbij komen, en met wie je jezelf verwant voelt. Gewone mensen, bezig met hun gewone werk.

Alhoewel, dat werk was ook weer niet zó gewoon. Want deze herders, in Bethlehem, vlakbij Jeruzalem, waren speciaal aangesteld door de priesters om offerlammeren te fokken. In een hele kring rondom Jeruzalem – en daar viel Bethlehem ook binnen – had je enorme kuddes, speciaal met het oog dáárop: dat er genoeg offerlammeren zouden zijn, vooral met Pasen, want dan waren er Paaslammeren nodig in de tempel, tienduizenden Paaslammeren.

Dus deze herders hadden wel een bijzondere taak, en daarvoor ook een bijzondere opleiding, want offerlammeren, die moesten voldoen aan allerlei strenge eisen.

Maar goed, ze doen hun gewone werk, overdag en ook 's nachts. Lukas schrijft in vers 8: 'Ze hielden zich op in het open veld en hielden 's nachts de wacht over hun kudde.' Gewone mensen, die nietsvermoedend daar bij een vuurtje zitten. Waarschijnlijk waren ze niet allemaal wakker. Ik kan me zo voorstellen dat ze bij toerbeurt de wacht hielden, en dat de anderen dan konden slapen. Eigenlijk staan ze heel dichtbij ons, die herders. Toch? Gewone mensen, met een gewoon leven...

2. Opeens is alles anders!

Maar opeens... opééns is daar dat felle licht! Opeens wordt dat gewone leven overstraald met licht! Opeens is álles anders! Lukas schrijft in vers 9: 'En zie, een engel van de Here stond bij hen en de heerlijkheid van de Here omscheen hen en zij werden zeer bevreesd.' Letterlijk staat er in het Griekse origineel: 'Ze vreesden met grote vrees'. Ze worden bleek van schrik, ze denken echt dat hun laatste uurtje geslagen heeft.

Maar dan komt de engel met die onvoorstelbare boodschap (vers 10-12): 'Wees niet bevreesd, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die voor heel het volk wezen zal, namelijk dat heden voor u geboren is de Zaligmaker, in de stad van David; Hij is Christus, de Here. En dit zal voor u het teken zijn: u zult het Kindje vinden in doeken gewikkeld en liggend in de kribbe.'

De Zaligmaker, de Redder, de Messias, daar heeft het volk Israël al twintig eeuwen op gewacht. De aartsvaders wisten er al van, Abraham, Izak en Jakob. En zelfs nóg verder terug: Adam en Eva hadden al een belofte gekregen over een Redder die ooit zou komen. En dan is het precies in het leven van déze herders, dat dat ook gebeurt! En zij, heel gewone mensen, zijn door God uitgekozen om daarover te horen, om een engel op bezoek te krijgen die dáárover vertelt.

En het gaat zelfs nog verder, want de hele hemel wordt verlicht. En de engelen zingen. Afgelopen voorjaar mocht ik er staan, daar op de Herdersvelden in Bethlehem. We zongen met onze groep 'Ere zij God', en de gids zei: 'Welke plek het ook precies geweest is: hier, boven dit veld, hebben de engelen gezongen.' Toen voelde ik me ook even zo'n herder...

Besef je wat de engel zegt? God heeft deze wereld niet vergeten! Misschien dénk je dat soms, als je de berichten hoort over al die oorlogen in de wereld, als je denkt aan de klimaatverandering, aan de vluchtelingenstromen, aan de natuurrampen... En misschien spelen er in jouw eigen leven dingen waardoor je weleens twijfelt: 'Is God er wel? Hoe kan ik dat nou weten? En áls Hij er is, geeft Hij dan wel iets om ons, als mensen? Waarom hult Hij Zich in stilzwijgen?'

Vandaag is het Kerst. En Kerst is het feest van de liefde van God. Denk even aan die tekst die we hoorden aan het begin van de dienst, 1 Johannes 4: 9: 'Hierin is de liefde van God aan ons

geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon in de wereld gezonden heeft, opdat wij zouden leven door Hem.' God gaf ons echt álles wat Hij had, het liefste wat Hij kón geven, Zijn eigen Zoon, om de band tussen Hem en ons te herstellen, om ons met Hem te verzoenen. In het Kerstatorium van Bach hoor je een stem: 'Wer kann die Liebe recht erhöh'n, die unser Heiland vor uns hegt?' 'Wie kan ooit de liefde ten volle verheerlijken, die de Heiland voor ons in Zich draagt?'

Weet dat je een God in de hemel hebt die ongelooflijk veel van je houdt. Ongelooflijk veel. Van jou! Dát is de boodschap van Kerst!

Niet voor niets zegt de engel tegen de herders: 'Ik verkondig u grote blijdschap!' En niet voor niets is de hemel vol muziek, bij dit geschenk van God, dit offer van liefde!

3. Gaan of niet gaan?

Maar dan, na die engelenzang, wordt het weer donker. De engelen zijn weg, en de herders kijken elkaar aan. Wat nu? Hoe nu verder? Moeten ze naar Bethlehem gaan? En de schapen dan? Ze houden toch niet voor niets de wacht? Er kan een wolf komen, of een leeuw, of een beer. Er kunnen rovers komen, die de hele kudde meenemen. En dit is een heel kostbare kudde, het zijn niet zómaar schapen! Hoe moet het met die Paaslammeren, als deze kudde geroofd wordt? Ze kunnen de kudde toch niet in de steek laten, midden in de nacht?

En toch, toch doen ze dat wel. Vers 15: 'En het geschiedde, toen de engelen van hen weggegaan waren naar de hemel, dat de herders tegen elkaar zeiden: Laten wij dan naar Bethlehem gaan en dat woord zien dat er geschied is, dat de Here ons bekendgemaakt heeft. En zij gingen met haast...' Metéén gaan ze op pad. Ze weten het héél zeker: 'Dit is nu onze allereerste prioriteit! Eérs't naar de kribbe, éérs't naar dat Kind, éérs't naar de Zaligmaker, de Redder van de wereld.' En dat is wat ze doen! Alle bezwaren laten ze vallen. Als God Zelf éngelen gestuurd heeft om hen te roepen, zal God óók wel voor die schapen zorgen. En daar gaan ze, op weg naar Bethlehem. Eérs't naar Jezus.

4. De keuze van de herders en de keuze van jou

Deze keuze van de herders, die heeft álles te maken met jóúw leven! Deze keuze van de herders, die heeft ook alles te maken met mijn leven. Eerst naar Jezus! Hoe zit dat? Waarom? Wat is het verband tussen die herders en ons? Om dat duidelijk te maken, ga ik iets voorlezen uit het blad *Visie*, het omroepblad van de EO, van vorige week. Het is een stukje uit een interview met Sander en Arjan Hartman, twee broers, 40 en 39 jaar oud. Ze komen uit Urk en ze zijn ondernemers, samen runnen ze het bedrijf Hartman Installatie.

In het interview vertellen ze dat ze samen opgegroeid zijn en als kind onafscheidelijk waren. Ze deden alles samen. Hun vader Ben had het bedrijf opgericht, en Arjan ging na zijn opleiding meteen bij zijn vader in dienst als monteur. Sander niet. Sander ging studeren en maakte eerst in een ander bedrijf carrière. Daarna

kwam ook hij in dienst bij zijn vader, maar op kantoor. Dat was tegen het zere been van Arjan. Maar goed, het bedrijf ging wel enorm groeien, en ook Arjan stapte over van zijn functie als monteur naar een kantoorfunctie. En toen ging het escaleren. Allebei vonden ze dat ze zelf het beste wisten wat het bedrijf nodig had. Steeds vaker lagen ze met elkaar overhoop. Ze zochten hulp van mediators, maar niets hielp. De sfeer werd steeds grimmiger. Op een dag gingen ze letterlijk met elkaar op de vuist, thuis bij hun ouders, terwijl hun kinderen erbij waren. Dat was wel echt een dieptepunt.

In 2019 besloten ze dat het bedrijf beter gesplitst kon worden. Maar ook de gesprekken over die splitsing liepen van geen meter. Toen besloten ze om samen de hei op te gaan, om te proberen eruit te komen. Sander zegt: 'Ik was zó klaar met Arjan. Ik dacht zelfs: als ik hem nu voor de auto krijg, rij ik over hem heen.' Maar daar zaten ze dan, op de hei. En nu ga ik voorlezen wat er toen gebeurde.

'Tot ieders verrassing liep déze ontmoeting tussen Sander en Arjan totaal anders dan verwacht. Ze zaten samen op een grote bank, Sander aan de ene, Arjan aan de andere kant. "Zullen we de podcast *Eerst Dit* gaan luisteren?" vroeg Sander, in een poging het gesprek goed te beginnen. (Even tussen haakjes: *Eerst dit* is een podcast van de EO en de IZB met elke dag een stukje uit de Bijbel, een korte uitleg en een gebed.) Maar Arjan zette zijn hakken in het zand en zei: "Ik heb geen zin in dat vrome geleuter." "Nou joh, dan toch niet," bracht Sander geërgerd in, "waar wil je het dan over hebben?" Maar er kwam weinig zinnigs; de twee zaten als een stel uitgebluste figuren naast elkaar. Toen Sander opnieuw voorstelde eerst naar de podcast te luisteren, stemde Arjan er toch mee in. "Niet van harte, want ik vond het onzin. Die eerste paar minuten luisterde ik echt met tegenzin. Maar opeens, halverwege die podcast, was het: boem! Ineens zag ik het helder: de enige oplossing is Jezus. En ik barstte in huilen uit." Ook bij Sander brak er iets, precies op datzelfde moment. "In die podcast sprak dominee Kees van Ekris over leiders in een bedrijf, en dat macht gedisciplineerd moest worden. Vooral dat tweede resoneerde bij mij. Want ik wist dat ik met een machtsstrijd bezig

was. Maar die macht moest op het altaar, die moest gebroken worden. Het gekke was: na die acht minuten durende podcast ervoerden we allebei een innerlijke vrede. Ik kan het nauwelijks omschrijven, maar het was alsof we geketend zaten, en ineens alles mochten loslaten. We zaten allebei te snikken op de bank. Eindelijk waren we uitgevochten."

De vraag hoe het bedrijf moest worden voortgezet, was niet meteen beantwoord, maar het herstel was ingezet. Veel mensen om de broers heen ervoerden het als een gebedsverhoor. De broers beamen dat. Arjan: "Dit is echt het werk van de Heilige Geest geweest. Een wonder, iets anders is het niet."

De broers geven nu gezamenlijk leiding aan Hartman Installatie. Sander als algemeen directeur, Arjan als commercieel directeur. En nooit meer ruzie? Arjan zegt: "Dat misschien niet, maar we weten nu: samen een bedrijf leiden is leuker. En we zijn ons veel bewuster van wat macht met je kan doen."

Sander: "In die periode van ruzie zagen we niet hoe wij in elkaars verlengde konden liggen. Maar we zijn aan elkaar gegeven; alle kwaliteiten die hij heeft, heb ik niet en andersom. Ook gaan we voor periodiek onderhoud naar een therapeut. Er ligt vaak een taboe op hulp vragen bij een therapeut, maar het is het grootste cadeau dat we onze gezinnen hebben kunnen geven."

5. Ga eerst naar Jezus!

Merk je wat hier gebeurt? Precies hetzelfde als bij de herders! Eerst naar Jezus! Dat is wat die twee broers doen, daar op de hei. Bijna tegen heug en meug. Maar ze doen het, en alles wordt anders! Dit is precies wat Jezus Zelf zegt, later, als Hij volwassen geworden is. Hij zegt dan: 'Zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al het andere zal u bovendien geschonken worden.'

Eerst het koninkrijk van God. Eerst Jezus. Misschien heb jij ook te maken met moeilijkheden in je werk. Misschien ben jij ook aan het rondtobben, net als die broers. Ga eerst naar Jezus!

Of je hebt te maken met problemen in je relatie, in je huwelijk. Je komt maar niet uit die cirkel van verwijten naar elkaar, van irritatie en van conflicten. Doe net als die herders, doe net als die broers: ga eerst naar Jezus. Ga samen bidden, en als dat niet lukt: begin alleen.

Of je weet niet hoe het verder moet op school. Het lukt niet in het contact met je klasgenoten. Of je weet niet wat je moet kiezen, wat je wilt worden. Ga eerst naar Jezus! Zeg het maar! En vraag om hulp!

Of je weet niet hoe het verder moet met je kinderen, in de opvoeding, in de zorg voor hen. Ga eerst naar Jezus, elke dag weer, en in elke situatie.

En zo kan ik doorgaan. Het gaat om elke situatie in je leven.

Natuurlijk, zo opmerkelijk als bij deze broers gaat het lang niet altijd. Zo ineens, van het ene moment op het andere. Soms duurt het heel lang. Maar blijf Jezus op de eerste plaats zetten. Ga altijd eerst naar Hem!

Ik merk het zelf als het gaat om de diensten. Zó vaak ben ik aan het tobben: wat moet ik gaan zeggen? Soms weet ik het echt niet. Maar ik heb het regelmatig, dat ik dan aan het bidden ben, en dat ik dan een idee krijg, een richting waarin ik verder kan. Dat maakt me zo intens dankbaar, je voelt je dan zo klein, zo nietig, want je krijgt het, het wordt je aangereikt.

Ga eerst naar Jezus, altijd. Net als die herders! En wat is het gevolg? Vers 20: 'En de herders keerden terug en zij verheerlijkten en loofden God om alles wat zij gehoord en gezien hadden, zoals tot hen gesproken was.' Blijdschap! Vreugde! Een hart dat overstroomt van dankbaarheid, net als bij die ondernemers op Urk.

Als je eerst naar Jezus bent gegaan, dan worden het echt gezegende Kerstdagen. Dan wordt het ook ten volle een vrolijk Kerstfeest!

Op wie in het Kerstverhaal lijkt jij het meest? Als je denkt aan die herders – gewone mensen, met hun gewone leven – doe dan hetzelfde als wat zij doen. Zet al je bezwaren opzij, ga eerst naar Jezus. Kniel neer bij de kribbe en aanbid het Lam van God, het Paaslam, op aarde gekomen om jou te redden. Aanbid Hem, de Zon die jouw leven verwarmt.

Amen.